

Ročník 1992

Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 45

Rozeslána dne 22. května 1992

Cena Kčs 4,50
(dotisk)

O B S A H:

222. Zákon o dani z přidané hodnoty

222

ZÁKON

ze dne 16. dubna 1992
o dani z přidané hodnoty

Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ OBEČNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje daň z přidané hodnoty (dále jen „daň“), které podléhá zdanitelné plnění v tuzemsku, zboží z dovozu a příležitostná autobusová doprava provozovaná zahraničním provozovatelem v tuzemsku.

§ 2

Vymezení základních pojmů

(1) Pro účely tohoto zákona je zdanitelným plněním

- a) dodání zboží, stavebních objektů a převod nemovitostí, kromě pozemků, při kterém dochází ke změně vlastnického práva nebo práva hospodaření,
- b) poskytování služeb,
- c) převod nebo využití práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, poskytování práva využití věci nebo majetkově využitelné hodnoty, jakož i poskytování technických nebo jiných hospodářsky využitelných znalostí (dále jen „převod a využití práv“)
v rámci podnikání.¹⁾

(2) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) zbožím hmotné věci movité včetně tepelné a elektrické energie, plynu a vody; za zboží se nepovažují peníze,
- b) penězi platné bankovky a mince československé nebo cizí měny, pokud nejsou pro sběratelské účely prodávány za cenu vyšší, než je jejich nominální hodnota nebo za cenu vyšší, než je přepočtení jejich nominální hodnoty na československou měnu podle kursu vyhlášeného Státní bankou československou; za platné se považují i takové bankovky a mince, jejichž platnost byla ukončena, ale lze je za platné bankovky a mince vyměnit,
- c) službou poskytování činností nebo hmotně zachytitelných výsledků činností, s výjimkou zboží,
- d) obratem příjmy a výnosy za zdanitelná plnění bez plnění osvobozených od daňové povinnosti podle § 24, snížené o daň,
- e) daní zaúčtovanou na vstupu daň, kterou plátce daně (dále jen „plátce“) zaplatí jinému plátcovi za zdanitelné plnění jako součást ceny,
- f) odpočtem daně snížení vlastní daňové povinnosti za zdanitelné plnění o daň zaúčtovanou na vstupu,
- g) nadměrným odpočtem převýšení nároku na odpočet daně nad vlastní daňovou povinností plátce za shodné zdaňovací období,

¹⁾ § 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

- h) správcem daně příslušný územní finanční orgán²⁾ (dále jen „finanční orgán“), s výjimkou dovozu zboží a příležitostné autobusové dopravy uskutečňované zahraničním provozovatelem v tuzemsku, kde je správcem daně celnice,
- i) osobním automobilem osobní automobil konstruovaný a používaný pro osobní dopravu.

§ 3

Osoby, které jsou povinny platit daň

(1) Osobami, které jsou povinny platit daň, jsou v tuzemsku osoby, v jejichž prospěch je zdanitelné plnění uskutečňováno, a při dovozu zboží osoby, jímž má být propuštěno zboží, pokud zákon nestanoví jinak.

(2) V případě příležitostné autobusové dopravy uskutečňované zahraničním provozovatelem v tuzemsku je povinen zaplatit daň provozovatel.

ČÁST DRUHÁ UPLATŇOVÁNÍ DANĚ U ZDANITELNÉHO PLNĚNÍ V TUZEMSKU

HLAVA I Subjekty daně

§ 4

Osoby podléhající dani

Osobami podléhajícími dani jsou fyzické a právnické osoby, které provádějí zdanitelná plnění v rámci podnikání.

§ 5

Plátcí

(1) Plátcí jsou osoby podléhající dani, které jsou registrovány u příslušného finančního orgánu.

(2) Osoby podléhající dani, jejichž obrat za předcházející tři kalendářní měsíce přesáhne částku 1 500 000 Kčs, jsou povinny se registrovat podle zákonů národních rad upravujících správu daní a poplatků nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém překročily stanovený obrat. O zrušení registrace mohou plátcí požádat nejdříve po uplynutí jednoho roku od data zaregistrování, pokud jejich obrat nepřesáhl za předcházející tři měsíce částku 1 500 000 Kčs a zároveň za předcházejících dvanáct měsíců částku 6 000 000 Kčs.

(3) Osoby podléhající dani, jejichž obrat nedosáhne částky podle odstavce 2, se mohou registrovat jako

plátcí na vlastní žádost. O zrušení registrace mohou požádat nejdříve po uplynutí jednoho roku od data zaregistrování, pokud nepřekročily obrat stanovený podle odstavce 2.

(4) V případě zrušení registrace je plátce povinen odvést daň z hmotného majetku, u kterého uplatnil odpočet daně, a to podle stavu k datu zrušení registrace. Tuto daň uvede do daňového přiznání za poslední zdaňovací období.

(5) Pokud se osoba podléhající dani povinně registruje podle odstavce 2 nebo na vlastní žádost podle odstavce 3, je oprávněna uplatnit nárok na odpočet daně u hmotného majetku, z něhož zaplatila daň. Odpočet daně nelze uplatnit u osobních automobilů. Nárok se uplatní v daňovém přiznání za první zdaňovací období po datu registrace.

(6) Osoby podléhající dani, které byly povinny se registrovat, ale tuto povinnost nesplnily, jsou považovány za plátce ode dne, kdy tato povinnost měla být splněna.

§ 6

Osoby mající zvláštní vztah k plátcí

(1) Za osoby, které mají zvláštní vztah k plátcí, se pro účely tohoto zákona považují:

- a) osoby, které jsou statutárním orgánem plátce nebo členem statutárního orgánu plátce, jakož i osoby, které jsou mu přímo podřízeny,
- b) členové dozorčích rad plátců,
- c) osoby mající kontrolu nad plátcem, jejich hlavní akcionáři a členové představenstev obchodních společností,
- d) osoby, které mají zvláštní vztah k fyzickým osobám uvedeným v písmenech a) až c),
- e) právnické osoby, ve kterých některá z osob uvedených pod písmeny a), b) a c) má podíl na základním jmění přesahující 10 %,
- f) hlavní akcionáři plátce a jakákoliv právnická osoba pod jejich kontrolou.

(2) Osobami, které mají zvláštní vztah k fyzickým osobám uvedeným v ustanovení odstavce 1 písm. d) jsou osoby blízké,³⁾ a osoby, které žijí s osobami uvedenými v ustanovení odstavce 1 písm. d) ve společné domácnosti nejméně po dobu jednoho roku a které z toho důvodu pečují o společnou domácnost nebo jsou odkázány výživou na tuto osobu, strýcové, tety synovci, neteré, jakož i bratrance a sestřenice, které mají společného prarodiče.

(3) Kontrolou nad plátcem se podle tohoto zákona rozumí vlastnictví více než 50 % jeho akcií nebo jiných podílových účastí. Hlavním akcionářem se rozumí vlastník více než 10 % akcií nebo jiných podílových účastí.

²⁾ Zákon ČNR č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech.

Zákon SNR č. 84/1991 Sb., o daňových orgánech, ve znění zákona SNR č. 136/1992 Sb.

³⁾ § 116 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

HLAVA II

Předmět daně a místo plnění

§ 7

Předmět daně

(1) Předmětem daně jsou veškerá zdanitelná plnění za úplaty i bez úplaty včetně naturálního plnění v tuzemsku, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Za zdanitelná plnění se pro účely tohoto zákona považují i plnění uskutečněná plátcem osobám majícím zvláštní vztah k plátcovi, pro vlastní potřebu plátce a pro účely nesouvisející s podnikáním.

§ 8

Místo zdanitelného plnění

(1) Místem zdanitelného plnění je při dodání zboží:

- a) místo, kde se zboží nachází v době, kdy se přeprava nebo odeslání zboží začíná uskutečňovat, je-li dodání zboží spojeno s přepravou nebo odesláním zboží; přitom nezáleží na tom, kdo přepravu nebo odeslání zboží uskutečňuje,
- b) místo, kde je zboží instalováno nebo smontováno, je-li dodání zboží spojeno s jeho instalací nebo montáží,
- c) místo, kde se zboží nachází v době, kdy se dodání uskutečňuje, je-li dodání zboží uskutečňováno bez přepravy nebo odeslání.

(2) Místem zdanitelného plnění při převodu nemovitosti nebo dodání stavebního objektu je místo, kde se nemovitost nebo stavební objekt nachází.

(3) Místem zdanitelného plnění při poskytování služeb a při převodu a využití práv je:

- a) místo, kde má osoba poskytující službu nebo uskutečňující převod a využití práv své sídlo nebo kde má stálou provozovnu, ve které služby poskytuje; pokud nemá sídlo nebo stálé zařízení, místo, kde má bydliště, případně místo, kde se obvykle zdržuje,
- b) místo, kde se nemovitost nebo stavební objekt nachází, při poskytování služeb vztahujících se k těmto věcem, včetně služeb realitních kanceláří, odhadců a služeb architektů a stavebního dozoru,
- c) místo, kde se přeprava začíná uskutečňovat, při poskytování přepravních služeb,
- d) místo, kde jsou tyto služby skutečně poskytovány, při poskytování služeb souvisejících s kulturními, uměleckými, sportovními, vědeckými, výchovnými, zábavními a podobnými činnostmi včetně zprostředkování a organizování těchto činností a vedlejších souvisejících služeb.

HLAVA III

Uskutečnění zdanitelného plnění,
vznik daňové povinnosti a vystavování
daňových dokladů

§ 9

Uskutečnění zdanitelného plnění

(1) Zdanitelné plnění se považuje za uskutečněné:

- a) při prodeji zboží podle kupní smlouvy⁴⁾ dnem dodání, v ostatních případech dnem převzetí nebo zaplacení zboží, a to tím dnem, který nastane dříve,
- b) při převodu nemovitostí dnem nabytí vlastnictví nebo převodu práva hospodaření,
- c) při poskytování služeb dnem jejich poskytnutí nebo zaplacení, a to tím dnem, který nastane dříve,
- d) při převodu a využití práv dnem účinnosti smlouvy,
- e) při zdanitelném plnění uskutečněném bez úplaty dnem uvedeným ve smlouvě, převzetím nebo poskytnutím, a to tím dnem, který nastane dříve,
- f) při zdanitelném plnění uskutečněném osobám majícím zvláštní vztah k plátcovi, pro vlastní potřebu plátce a pro účely nesouvisející s podnikáním, dnem uvedeným na dokladu o použití,
- g) v ostatních případech neuvedených v písmenech a) až f) dnem zaplacení.

(2) Zdanitelné plnění uskutečňované prostřednictvím prodejních automatů, popřípadě jiných obdobných přístrojů uváděných do chodu mincemi, bankovkami, známkami nebo jinými platebními prostředky nahrazujícími peníze se považuje za uskutečněné dnem, kdy plátce vyjme peníze nebo známky z přístroje nebo zjistí jiným způsobem výši obrátu.

(3) V případě nájemních smluv⁵⁾ a smluv o dílo⁶⁾ a v ostatních případech, kdy se úhrada provádí pravidelně formou opakovaného plnění nebo dílčího plnění během doby trvání smlouvy, se každé opakované plnění nebo dílčí plnění považuje za samostatné zdanitelné plnění. V tomto případě se považuje zdanitelné plnění za uskutečněné dnem uvedeným ve smlouvě nebo zaplacením každého opakovaného plnění nebo dílčího plnění, a to tím dnem, který nastane dříve.

(4) V případě dodávání tepelné a elektrické energie, plynu a v ody, jejichž úplata se uskutečňuje ve formě pravidelných záloh, se považuje zdanitelné plnění za uskutečněné dnem, do kdy má být podle smlouvy sjednaná záloha zaplacena.

(5) V případě koupě najaté věci se považuje zdanitelné plnění za uskutečněné dnem, kdy má být podle smlouvy poprvé placeno nájemné. Je-li předmětem koupě zboží, nemovitost nebo stavební objekt, jehož

⁴⁾ § 409 až 475 zákona č. 513/1991 Sb.

⁵⁾ § 663 zákona č. 40/1964 Sb.

⁶⁾ § 536 zákona č. 513/1991 Sb.

cena bez daně přesáhne částku 1 000 000 Kčs, považují se za zdanitelné plnění jednotlivé částky nájemného. Zdanitelné plnění se v tomto případě považuje za uskutečněné dnem, kdy má být podle smlouvy placeno nájemné nebo dnem jeho skutečného zaplacení, a to tím dnem, který nastane dříve.

§ 10

Vznik daňové povinnosti

(1) Daňová povinnost vzniká dnem vystavení daňového dokladu za zdanitelné plnění, pokud zákon nestanoví jinak.

(2) Při uskutečnění zdanitelného plnění podle § 9 odst. 1 písm. f) vzniká daňová povinnost dnem vystavení dokladu o použití.

(3) Při uskutečnění zdanitelného plnění bez úplaty podle § 9 odst. 1 písm. e) vzniká daňová povinnost dnem jeho uskutečnění.

(4) Při dodání zboží, poskytování služeb, převodu nemovitostí nebo převodu a využití práv osobám, které nejsou plátcí, vzniká daňová povinnost dnem uskutečnění zdanitelného plnění.

§ 11

Vedení záznamů pro daňové účely

(1) Plátce je povinen vést záznamy, ve kterých jsou uvedeny údaje rozhodné pro stanovení daně.

(2) Plátce je povinen vést evidenci tržeb za zdanitelná plnění.

§ 12

Vystavování daňových dokladů a jejich obsah

(1) Plátce je povinen vyhotovit za každé zdanitelné plnění ve prospěch jiného plátce daňový doklad, a to nejpozději do 15 dnů ode dne jeho uskutečnění.

(2) Daňový doklad musí obsahovat zejména:

- a) obchodní jméno, sídlo, místo podnikání, popřípadě bydliště, identifikační a daňové registrační číslo plátce, který uskutečňuje zdanitelné plnění,
- b) obchodní jméno, sídlo, místo podnikání, popřípadě bydliště, identifikační a daňové registrační číslo plátce, v jehož prospěch se uskutečňuje zdanitelné plnění,
- c) název, množství zboží nebo rozsah zdanitelného plnění,
- d) datum vystavení dokladu,
- e) výši ceny bez daně,
- f) výši daně.

(3) Jsou-li součástí zdanitelného plnění zboží nebo služby s různými sazbami daně, popřípadě osvobozené

od daňové povinnosti, musí být v daňovém dokladu uvedeny výše ceny a výše daně odděleně podle stanovených sazeb, popřípadě osvobození od daně.

(4) Plátcí jsou povinni uchovávat všechny daňové doklady rozhodné pro stanovení daně po dobu 10 let od konce kalendářního roku, ve kterém vznikla daňová povinnost. Toto ustanovení nemůže být dotčeno ustanoveními zvláštního předpisu.⁷⁾

§ 13

Daňový dobropis a vrubopis

(1) Dojde-li k opravě základu daně podle § 15, plátce uskutečňující zdanitelné plnění vyhotoví pro plátce, v jehož prospěch se zdanitelné plnění uskutečňuje, daňový dobropis nebo vrubopis, a to nejpozději do 15 dnů po provedení opravy.

(2) Daňovým dobropisem je daňový doklad, kterým se opravuje výše daně při snížení ceny za zdanitelné plnění.

(3) Daňovým vrubopisem je daňový doklad, kterým se opravuje výše daně při zvýšení ceny za zdanitelné plnění.

(4) Daňový dobropis a vrubopis obsahují údaje stanovené v § 12 odst. 2 a dále:

- a) jde-li o dobropis, datum vystavení původního daňového dokladu, rozdíl mezi původní a sníženou cenou za zdanitelné plnění bez daně a dodatečně splatnou daň,
- b) jde-li o vrubopis, datum vystavení původního daňového dokladu, rozdíl mezi původní a zvýšenou cenou za zdanitelné plnění a dodatečně splatnou daň.

HLAVA IV

Základ daně

§ 14

Základ daně a jeho výpočet

(1) Základem pro výpočet daně je cena⁸⁾ za zdanitelné plnění, která neobsahuje daň, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Jestliže není cena zdanitelného plnění ve smlouvě určena, je rozhodující cena obvyklá bez daně.

(3) Podléhá-li zdanitelné plnění spotřební dani,⁹⁾ popřípadě jiné dani či poplatku podle zvláštních předpisů,¹⁰⁾ základ daně zahrnuje i tyto daně a poplatky.

(4) Poskytne-li plátce slevu z ceny za zdanitelné plnění, základ daně se sníží o částku této slevy.

(5) Je-li zdanitelné plnění uskutečněno osobě mající zvláštní vztah k plátcí bez úplaty nebo úplata je niž-

⁷⁾ § 32 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁸⁾ § 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách.

⁹⁾ Zákon č. 213/1992 Sb., o spotřebních daních.

¹⁰⁾ Např.: Zákon ČNR č. 565/1991 Sb., o místních poplatcích, zákon SNR č. 544/1991 Sb., o místních poplatcích, ve znění zákona SNR č. 72/1992 Sb.

ší než obvyklá cena, základem daně je obvyklá cena bez daně.

(6) Základem daně při koupi najaté věci je cena předmětu, která by byla sjednána v případě kupní smlouvy, minimálně ve výši obvyklé ceny bez daně, s výjimkou případů, kdy cena bez daně zboží, nemovitosti nebo stavebního objektu, které jsou předmětem koupě, přesáhne částku 1 000 000 Kčs. V tomto případě je základem daně nájemné bez daně snížené o částku připadající na finanční činnosti.

(7) Základem daně v případě snížení nebo zvýšení ceny je rozdíl mezi původní cenou a cenou po opravě.

(8) Základem daně při prodeji zboží nebo nemovitosti ve veřejné dražbě je vydražená cena snížená o daň.

§ 15

Oprava základu daně

(1) Plátce může opravit základ daně:

- a) při zrušení nebo vrácení celého nebo části zdanitelného plnění, pokud za něj nebyla poskytnuta úplata nebo byla vrácena,
- b) při změně ceny na základě změny kvalitativních, dodacích a jiných podmínek sjednaných u zdanitelného plnění.

(2) Rozdíl nového a opraveného základu daně se považuje za samostatné zdanitelné plnění, které podléhá daní ve zdaňovacím období, ve kterém byl vyhotoven daňový dobropis nebo vrubopis vztahující se k tomuto zdanitelnému plnění.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se vztahuje pouze na ty osoby, které byly plátcí v době vzniku daňové povinnosti u původního plnění před opravou základu daně.

HLAVA V

Sazby a výpočet daně

§ 16

Sazby daně

(1) Sazba daně u zboží je 23 %. U zboží uvedeného v příloze č. 1, která je nedílnou součástí tohoto zákona, a u tepelné energie, je sazba daně 5 %.

(2) Správce daně uzná pro účely správného zatřídění zboží do číselného kódu podle přílohy č. 1 k tomuto zákonu zatřídění zboží orgány celní správy.

(3) Sazba daně u služeb je 5 %. U služeb uvedených v příloze č. 2, která je nedílnou součástí tohoto zákona, je sazba daně 23 %.

(4) Sazba daně u nemovitostí včetně stavebních objektů zařazených podle zvláštního předpisu¹¹⁾ do příslušných oborů je 5 %.

(5) Sazba daně u převodu a využití práv je 5 %, s výjimkou pronájmu, kdy se po skončení nájemní smlouvy najatá movitá věc vrací pronajímateli, kde je sazba daně 23 %.

(6) Sazba daně u služeb zařazených podle zvláštního předpisu¹²⁾ do příslušných oborů jako výkony nákupu zemědělských a lesnických výrobků, výkony odbytu a zásobování (včetně skladového hospodářství), výkony zahraničního obchodu a výkony vnitřního obchodu, je stejná jako u dodávaného zboží, ke kterému se uvedený výkon vztahuje.

(7) Sazby daně jsou stanoveny jednotně pro celé území České a Slovenské Federativní Republiky.

§ 17

Výpočet daně

(1) Plátce je povinen si sám daň vypočítat.

(2) Daň se vypočítá jako součin základu daně a příslušné sazby dělený stem.

(3) Je-li úplata za zdanitelné plnění vyjádřena v devizových prostředcích,¹³⁾ přepočte se na československou měnu podle kursu pro prodej vyhlášeného Státní bankou československou a platného v den vzniku daňové povinnosti.

(4) Je-li předmětem zdanitelného plnění zboží jako soubor předmětů, přičemž pro jednotlivé předměty, které jej tvoří, platí různé sazby, použije se sazba stanovená pro předmět, který dává zboží podstatný charakter.

(5) Při prodeji zboží nebo nemovitosti ve veřejné dražbě se daň vypočte jako podíl, v jehož čitateli je vydražená cena vynásobená příslušnou sazbou daně a ve jmenovateli součet čísla 100 a příslušné sazby.

(6) Je-li s dodáním zboží spojeno poskytování služeb a cena těchto služeb bez daně přesahuje 20 % z celkové ceny bez daně za zdanitelné plnění, zdaní se zvlášť dodání zboží a zvlášť poskytování služeb.

(7) Je-li s poskytováním služeb spojeno dodání zboží a cena tohoto zboží bez daně přesahuje 20 % z celkové ceny bez daně za zdanitelné plnění, zdaní se zvlášť dodání zboží a zvlášť poskytování služeb.

HLAVA VI

Odpočet daně

§ 18

Nárok na odpočet daně

(1) Nárok na odpočet daně má plátce, pokud nakoupené zboží, stavební objekty, převedené nemovitosti, přijaté služby nebo převedená a využitá práva (dále jen „přijatá zdanitelná plnění“) použije pro podnikání za podmínek stanovených zákonem.

¹¹⁾ Vyhláška Federálního statistického úřadu č. 124/1980 Sb., o jednotné klasifikaci stavebních objektů a stavebních prací výrobní povahy, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁾ Vyhláška Federálního statistického úřadu č. 114/1972 Sb., o zavedení a využívání jednotné klasifikace výkonů, ve znění pozdějších předpisů – obory číslo 941, 942, 943 a 945.

¹³⁾ § 1 zákona č. 528/1990 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Plátce má nárok na odpočet daně ve zdaňovacím období, ve kterém daň na vstupu zaúčtoval, nebo v prvním zdaňovacím období po datu své registrace.

(3) Plátce nemá nárok na odpočet daně, pokud nedoloží oprávněnost svého nároku na odpočet daně daňovým dokladem nebo pokud přijatá zdanitelná plnění použije pro svá zdanitelná plnění osvobozená od daňové povinnosti podle § 24.

(4) Plátce nemá nárok na odpočet daně při nákupu osobního automobilu a zboží a služeb s tím souvisejících a při nákupu zboží a služeb za účelem pohoštění nebo obdarování. Vyloučení daně z nároku na odpočet musí být v tomto případě provedeno před případnou úpravou odpočtu daně podle § 19.

(5) Odstavec 4 se nevztahuje na plátce, jehož podnikání zcela nebo zčásti spočívá v nákupu a prodeji nebo pronajímání osobních automobilů, a to v případě, jde-li o nákup osobních automobilů určených pro další prodej nebo pronajímání. Odstavec 4 se rovněž nevztahuje na plátce, jehož podnikání spočívá v poskytování služeb veřejného stravování, a to při nákupu zboží určeného pro tyto účely.

(6) Prodá-li plátce osobní automobil, při jehož koupi neuplatnil nárok na odpočet podle odstavce 4, jinému plátcí, je tento prodej osvobozený od daňové povinnosti.

(7) Plátce provádějící finanční pronájem má nárok na odpočet daně u zboží a nemovitostí, které jsou předmětem smlouvy o koupi najaté věci.

§ 19

Způsob uplatnění odpočtu

(1) Použije-li plátce přijatá zdanitelná plnění částečně pro svá zdanitelná plnění, u nichž má nárok na odpočet daně, a částečně pro zdanitelná plnění, u nichž nárok na odpočet daně nemá, stanoví se poměrná část odpočtu daně ve výši, která odpovídá celkové dani zaúčtované na vstupu za příslušné zdaňovací období vynásobené koeficientem. Koeficient se stanoví jako podíl, v jehož čitateli je součet cen bez daně za zdanitelná plnění, u nichž vzniká nárok na odpočet, a ve jmenovateli celkový součet cen bez daně za všechna uskutečněná zdanitelná plnění. Při výpočtu koeficientu se vychází z údajů za předchozí kalendářní rok.

(2) V případě způsobu uplatnění odpočtu podle odstavce 1 u nově zaregistrovaného plátce lze nárok na odpočet daně uplatnit nejdříve po uplynutí jednoho kalendářního měsíce od data registrace. Koeficient se pro tento účel stanoví na základě souhrnu cen za tento první měsíc. V dalších měsících do konce kalendářního roku se koeficient stanoví na základě souhrnu cen za předcházející měsíce, a to až do konce druhého kalendářního roku od data registrace. Pro plátce, kteří se zaregistrovali nejpozději do 30. června běžného roku, platí od počátku druhého kalendářního roku od data registrace ustanovení odstavce 1.

(3) Plátce nemá nárok na odpočet daně, pokud je daň za příslušné zdaňovací období po úpravách podle odstavců 1 a 2 nižší než 5 % celkové daně zaúčtované za přijatá zdanitelná plnění.

(4) Dojde-li k opravě základu daně podle § 15, podléhá nově vypočtená daň pro potřeby odpočtu ustanovení tohoto paragrafu.

(5) Plátce, který prodává podnik nebo jeho část,¹⁴⁾ má nárok na odpočet daně zaúčtované u přijatých zdanitelných plnění, která jsou předmětem prodeje, s výjimkou osobních automobilů, u nichž nelze uplatnit nárok na odpočet daně podle § 18 odst. 5.

(6) Nárok na vrácení odpočtu za období, ve kterém vznikl, má Správa federálních hmotných rezerv při nákupu zboží pro státní hmotné rezervy a ostatní plátci při nákupu zboží pro „Program 222“, a to do 15 dní od předložení daňového priznání za toto zdaňovací období. Podmínkou je, že tyto nákupy budou účetně sledovány samostatně.

§ 20

Oprava daně pro účely odpočtu daně

(1) Opraví-li se základ daně podle § 15, opraví se současně i daň pro účely odpočtu. Oprava daně se provede v tom zdaňovacím období, ve kterém je vyřazen daňový dobropis nebo vrubopis související s opravou základu daně.

(2) Sníží-li se základ daně podle § 15, má plátce uskutečňující zdanitelné plnění nárok na opravu daně pro účely odpočtu ve výši rovnající se součinu příslušné sazby daně a částky rozdílu mezi původním a opraveným základem daně dělený stem.

(3) Zvýší-li se základ daně podle § 15, má plátce, v jehož prospěch se uskutečňuje zdanitelné plnění, nárok na opravu daně pro účely odpočtu ve výši rovnající se součinu příslušné sazby daně a částky rozdílu mezi původním a opraveným základem daně dělený stem.

(4) Plátce nemá nárok na opravu daně pro účely odpočtu, pokud ho nemůže doložit daňovým dobropisem, popřípadě daňovým vrubopisem.

(5) Odpočet daně stanovený podle odstavců 2 a 3 podléhá dále § 19.

§ 21

Nadměrný odpočet

(1) Plátce má nárok na uplatnění nadměrného odpočtu ve zdaňovacím období následujícím po zdaňovacím období, ve kterém došlo k jeho vzniku.

(2) Uplatnění nadměrného odpočtu má přednost před uplatněním odpočtu daně vzniklého v běžném zdaňovacím období.

(3) Vznikne-li znovu nadměrný odpočet i po jeho přednostním uplatnění, je plátce povinen jej přenést do dalšího zdaňovacího období, pokud zákon nestanoví jinak.

¹⁴⁾ § 476 až 488 zákona č. 513/1991 Sb.

(4) Má-li plátce v příslušném zdaňovacím období nárok na uplatnění více než jednoho nadměrného odpočtu, uplatní je postupně v tom pořadí, ve kterém vznikly.

§ 22

Vrácení nadměrného odpočtu

(1) Dojde-li k přesunu nadměrného odpočtu do dalších zdaňovacích období, a není-li nadměrný odpočet uhrazen do dvou kalendářních měsíců od konce zdaňovacího období, ve kterém vznikl, má plátce nárok na vrácení daně do 15 dnů od předložení daňového přiznání za nejbližší zdaňovací období.

(2) Nárok na vrácení daně z důvodu nadměrného odpočtu má plátce pouze v té výši, která nebyla uhrazena z vlastní daňové povinnosti plátce.

§ 23

Odpočet daně při nákupu ojetých osobních automobilů

(1) Plátce, který se zcela nebo z části zabývá nákupem a prodejem ojetých osobních automobilů, má nárok na odpočet daně zaúčtované při jejich nákupu.

(2) Nárok na odpočet daně má plátce ve výši, která se vypočte jako podíl, v jehož čitateli je cena, za kterou byl ojetý osobní automobil nakoupen, vynásobená příslušnou sazbou daně a ve jmenovateli součet čísla 100 a příslušné sazby.

(3) Je-li osoba, od které nakoupil plátce ojetý osobní automobil, osobou mající k němu zvláštní vztah, výše nároku na odpočet se stanoví stejným způsobem jako v odstavci 2 s tím, že místo ceny, za kterou byl ojetý osobní automobil nakoupen, se v čitateli uvede jeho obvyklá cena včetně daně.

HLAVA VII

Osvobození od daňové povinnosti

§ 24

Osvobození od daňové povinnosti

(1) Od daňové povinnosti jsou osvobozena dále uvedená zdanitelná plnění za podmínek stanovených v § 25 až 37:

- a) poštovní služby (§ 25),
- b) rozhlasové a televizní vysílání (§ 26),
- c) finanční činnosti (§ 27),
- d) pojišťovnictví (§ 28),
- e) převod a pronájem pozemků a staveb (§ 29),
- f) výchova a vzdělávání (§ 30),

- g) zdravotnické služby a zboží (§ 31),
- h) sociální pomoc (§ 32),
- i) poskytnutí služeb orgány státní správy a územní samosprávy a soudy (§ 33),
- j) loterie a jiné podobné hry (§ 34),
- k) dodání vratných obalů (§ 35),
- l) prodej podniku (§ 36),
- m) činnosti neziskového charakteru (§ 37).

(2) Uskutečňuje-li plátce zdanitelná plnění, která jsou osvobozena od daňové povinnosti, nemá za tato plnění nárok na odpočet daně zaúčtované na vstupu, pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 25

Poštovní služby

Poštovními službami se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) poštovní přemísťovací činnosti:¹⁵⁾
 1. listovní pošta,
 2. balíková pošta,
 3. poštovní poukázky,
- b) poštovní obstaravatelské činnosti:¹⁶⁾
 1. platební a zúčtovací styk,
 2. důchodová služba,
 3. soustředěné inkaso plateb obyvatelstva včetně rozhlasové a televizní služby,¹⁷⁾
 4. sázkové služby,
 5. ostatní poštovní obstaravatelské činnosti.

§ 26

Rozhlasové a televizní vysílání

Od daňové povinnosti je osvobozeno rozhlasové a televizní vysílání prováděné provozovateli ze zákona,¹⁸⁾ s výjimkou vysílání reklam a sponzorovaných pořadů, případně jejich částí.

§ 27

Finanční činnosti

Finančními činnostmi se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) poskytování úvěrů,
- b) investování do cenných papírů na vlastní účet,
- c) finanční pronájem,
- d) platební styk a zúčtování,
- e) vydávání platebních prostředků, např. platebních karet, cestovních šeků,
- f) poskytování bankovních záruk podle zvláštního předpisu,¹⁹⁾
- g) otevírání akreditivu podle zvláštního předpisu,²⁰⁾

¹⁵⁾ § 2 zákona č. 222/1946 Sb., o poště (poštovní zákon).

¹⁶⁾ § 5 zákona č. 222/1946 Sb.

¹⁷⁾ Zákon č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁾ § 3 zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání.

¹⁹⁾ § 313 zákona č. 513/1991 Sb.

²⁰⁾ § 682 zákona č. 513/1991 Sb.

- h) obstarávání inkasa,²¹⁾
- i) obchodování na vlastní účet nebo na účet klienta:
 - 1. s devizovými hodnotami,
 - 2. v oblasti termínovaných obchodů (futures) a opci (options) včetně kursových a úrokových obchodů,
 - 3. s převoditelnými cennými papíry,
- j) zprostředkování obchodu s cennými papíry nebo devizovými prostředky (finanční makléřství),
- k) obhospodařování cenných papírů klienta na jeho účet,
- l) směnárenská činnost,
- m) operace týkající se peněz,
- n) dodání zlata²²⁾ Státní bance československé.

§ 28

Pojišťovnictví

Pojišťovnictvím se pro účely tohoto zákona rozumí činnost pojišťoven při:

- a) sjednávání pojištění,
- b) správě pojištění,
- c) poskytování plnění z pojistných událostí,
- d) zprostředkování pojištění,
- e) zajišťování, tj. dělení rizik vzniklých v souvislosti s provozováním pojištění,
- f) činnosti sloužící k podpoře a rozvoji pojišťovnictví a zajištění splnitelnosti závazků,
- g) činnosti zaměřené na předcházení škodám (zábrana škod).

§ 29

Převod a pronájem pozemků a staveb

(1) Převod staveb s výjimkou nedokončených staveb a převodu uskutečněného do dvou let po kolaudaci stavby je osvobozen od daňové povinnosti.

(2) Pronájem pozemků a staveb včetně pronájmu

bytů a nebytových prostor je osvobozen od daňové povinnosti s výjimkou:

- a) ubytovacích služeb zařazených jako výkon podle zvláštního předpisu²³⁾ do příslušného oboru,
- b) pronájmu pozemků na parkování pro motorová vozidla,
- c) pronájmu trvale instalovaných zařízení a strojů,
- d) pronájmu bezpečnostních schránek.

(3) Plátce, který pronajímá pozemky nebo stavby jiným plátcům pro účely podnikání, se může rozhodnout, zda pronájem bude osvobozen od daňové povinnosti nebo zda bude dani podléhat. Toto své rozhodnutí oznámí finančnímu orgánu.

§ 30

Výchova a vzdělávání

(1) Výchovou a vzděláváním se pro účely tohoto zákona rozumí:

- a) výchovná a vzdělávací činnost poskytovaná v základních školách, základních uměleckých školách, učilištích, středních odborných učilištích a střediscích praktického vyučování, gymnáziích, středních odborných školách a speciálních školách,²⁴⁾ vysokých školách²⁵⁾ a předškolních zařízeních a školských zařízeních,²⁶⁾
- b) činnost prováděná za účelem rekvalifikace zabezpečovaná pověřenými výchovně vzdělávacími zařízeními.²⁷⁾

(2) Od daňové povinnosti je osvobozeno dodání zboží uskutečňované v rámci výchovné a vzdělávací činnosti osobami uvedenými v odstavci 1.

§ 31

Zdravotnické služby a zboží

(1) Od daňové povinnosti jsou osvobozeny služby zdravotnické péče zařazené jako výkon podle zvláštního předpisu²⁸⁾ do příslušného oboru, poskytované oprávněnými subjekty²⁹⁾ a vymezené zvláštními předpisy.³⁰⁾

²¹⁾ § 692 zákona č. 513/1991 Sb.

²²⁾ § 2 písm. b) zákona č. 528/1990 Sb.

²³⁾ Vyhláška č. 114/1972 Sb., ve znění pozdějších předpisů – obor číslo 953.

²⁴⁾ § 2 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění zákona č. 171/1990 Sb.

²⁵⁾ § 1 zákona č. 172/1990 Sb., o vysokých školách.

²⁶⁾ § 1 odst. 2 zákona ČNR č. 390/1991 Sb., o předškolních zařízeních a školských zařízeních.

²⁷⁾ § 8 vyhlášky ministerstva práce a sociálních věcí ČR č. 21/1991 Sb., o bližších podmínkách zabezpečování rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zaměstnanců.

§ 7 vyhlášky ministerstva práce a sociálních věcí SR č. 51/1991 Sb., kterou se určují bližší podmínky zabezpečování rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zaměstnanců, jakož i podmínky vydávání dokladů o kvalifikaci s celostátní působností.

²⁸⁾ Vyhláška č. 114/1972 Sb., ve znění pozdějších předpisů – obor číslo 964.

²⁹⁾ Zákon ČNR č. 548/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona České národní rady č. 210/1990 Sb. a zákona České národní rady č. 425/1990 Sb. Zákon ČNR č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních.

³⁰⁾ Nařízení vlády ČR č. 216/1992 Sb., kterým se vydává Zdravotní řád a provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 550/1991 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění.

(2) Od daňové povinnosti je osvobozeno dodání zboží a poskytování služeb oprávněnými subjekty v souvislosti se zdravotními výkony podle odstavce 1 včetně prodeje ortopedických a protetických výrobků za hotové s výjimkou prodeje léků a jiného zboží za hotové bez lékařského předpisu.

(3) Od daňové povinnosti je osvobozeno zdravotní pojištění podle zvláštních předpisů.³¹⁾

§ 32

Sociální pomoc

Od daňové povinnosti jsou osvobozeny služby sociální péče zařazené jako výkon podle zvláštního předpisu³²⁾ do příslušného oboru, poskytované podle zvláštního předpisu³³⁾ bez ohledu na to, kdo je poskytuje.

§ 33

Poskytování služeb orgány státní správy a územní samosprávy a soudy

Od daňové povinnosti je osvobozeno poskytování služeb orgány státní správy a územní samosprávy, pokud podléhají správním poplatkům, a soudy, pokud podléhají soudním poplatkům.³⁴⁾

§ 34

Loterie a jiné podobné hry

Od daňové povinnosti je osvobozeno provozování loterií a jiných podobných her.³⁵⁾

§ 35

Dodání vratných obalů

Od daňové povinnosti je osvobozeno dodání vratných obalů s výjimkou dodání jejich výrobcem prvnímu kupujícímu.

§ 36

Prodej podniku

Od daňové povinnosti je osvobozen prodej podniku nebo jeho části³⁶⁾ plátcí.

§ 37

Činnosti neziskového charakteru

Daňové povinnosti nepodléhají činnosti neziskového charakteru, zejména nadací, sdružení fyzických nebo právnických osob, rozpočtových a příspěvkových organizací, státních fondů, fondů zdravotnictví, fondů sociálních, fondů zaměstnanosti, fondů národní

ho majetku a pozemkových fondů, nejde-li o podnikání.

ČÁST TŘETÍ

ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ A SPRÁVA DANĚ V TUZEMSKU

§ 38

Zdaňovací období

(1) Základním zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Je-li obrát plátce za předchozí kalendářní rok nebo předpokládaný roční obrát vyšší než 10 000 000 Kčs, zdaňovacím obdobím je kalendářní čtvrtletí.

(3) Je-li obrát plátce za předchozí kalendářní rok nebo předpokládaný roční obrát vyšší než 100 000 000 Kčs, je plátce povinen zaplatit zálohu na svou daňovou povinnost ve výši 50 % částky daně zaplacené za předcházející zdaňovací období.

(4) Plátce, na kterého se vztahuje odstavec 2, si může zvolit jako zdaňovací období kalendářní měsíc a tuto skutečnost oznámit finančnímu orgánu. Změnu zdaňovacího období lze provést počínaje prvním měsícem po uplynutí kalendářního čtvrtletí. Svým rozhodnutím je vázán nejméně do konce kalendářního roku.

(5) Při zahájení podnikatelské činnosti je prvním zdaňovacím obdobím:

- a) podle odstavce 1 kalendářní měsíc, ve kterém byla osoba zaregistrována jako plátce, a následující kalendářní měsíc,
- b) podle odstavce 2 kalendářní čtvrtletí, ve kterém byla osoba zaregistrována jako plátce.

§ 39

Splatnost daně

(1) Daň je splatná za zdaňovací období nejpozději do 15 dnů po skončení tohoto období, s výjimkou daně u dováženého zboží a příležitostné autobusové dopravy uskutečňované zahraničním provozovatelem v tuzemsku.

(2) Záloha na daňovou povinnost je splatná do konce běžného kalendářního měsíce a celková daňová povinnost je splatná do 15 dnů po skončení zdaňovacího období.

³¹⁾ Zákon ČNR č. 550/1991 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění.

³²⁾ Vyhláška č. 114/1972 Sb., ve znění pozdějších předpisů – obor číslo 965.

³³⁾ Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

³⁴⁾ Např.: Zákon ČNR č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích a poplatku za výpis z rejstříku trestů.

³⁵⁾ Zákon ČNR č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách.

Zákon SNR č. 194/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶⁾ § 476 a 487 zákona č. 513/1991 Sb.

§ 40

Daňové přiznání

Plátce je povinen do 15 dnů po skončení zdaňovacího období předložit daňové přiznání způsobem stanoveným zákony národních rad.

§ 41

Registrace a oznamovací povinnost

Postup při registraci a oznamovací povinnost stanoví § 5 tohoto zákona a zákony národních rad.

§ 42

Penále a pokuty

(1) Z rozdílu mezi daní vypočtenou v daňovém přiznání a daňovou povinností se stanoví penále ve výši 100 %, zjistí-li tento rozdílní finanční orgán, a ve výši 20 %, zjistí-li jej plátce sám a opravu daně provede v daňovém přiznání za nejbližší zdaňovací období.

(2) Nebyla-li daň zaplacená včas, je plátce povinen zaplatit penále ve výši 0,1 % z dlužné daně za každý den prodlení počínaje dnem následujícím po dni splatnosti daně až do dne platby včetně. To platí i v případě, že plátce nezaplatí včas penále podle odstavce 1.

(3) Způsob vyměření penále a pokut a jejich vymáhání stanoví zákony národních rad.

(4) Pokud plátce nepředloží daňové přiznání včas, finanční orgán mu uloží pokutu ve výši 10 % z daňové povinnosti za zdaňovací období, jehož se toto daňové přiznání týká, nejméně však 5000 Kčs.

(5) Pokud plátce nesplní řádně a včas povinnost registrace nebo oznamovací povinnost, finanční orgán mu uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kčs, nejméně však 5000 Kčs.

§ 43

Daňové řízení

Pro řízení ve věcech daně včetně penále a pokut platí zákony národních rad, pokud není tímto zákonem stanoveno jinak.

ČÁST ČTVRTÁ**UPLATNĚNÍ DANĚ PŘI DOVOZU A VÝVOZU**

§ 44

Uplatnění celních předpisů

Pro uplatnění daně při dovozu zboží platí ustanovení celních předpisů, pokud tento zákon dále nestanoví jinak.

§ 45

Dovoz zboží

(1) Dani podléhá dovezené zboží, kterým se rozumí

- a) zboží propuštěné do volného oběhu³⁷⁾ v tuzemsku,
- b) zpět dovážené zboží, které bylo propuštěno do záznamního oběhu³⁸⁾ v zahraničí za účelem zpracování, úpravy nebo opravy,
- c) zpět vyvážené zboží, které bylo propuštěno do záznamního oběhu v tuzemsku za účelem dočasného použití.

(2) Daňová povinnost při dovozu zboží vzniká dnem vzniku nároku státu na clo.³⁹⁾

(3) Nárok na odpočet daně při dovozu zboží uplatňuje plátce podle ustanovení části druhé hlavy VI tohoto zákona, a to v daňovém přiznání za zdaňovací období, ve kterém daň zaúčtoval.

(4) Zboží z dovozu je osvobozeno od daně, pokud se na něj vztahuje osvobození od cla⁴⁰⁾ s výjimkou:

- a) zboží určeného k vědeckým, výzkumným, vyučovacím, výchovným, kulturně výchovným, vyšetřovacím, léčebným a služebním účelům a zboží určené k zabezpečení obranyschopnosti a bezpečnosti,
- b) náboženských předmětů,
- c) osvobození od cla poskytovaného v rámci všeobecného systému celních preferencí,⁴¹⁾ nebo vyplývajícího z mezinárodních dohod o celní unii nebo oblasti volného obchodu.⁴²⁾

(5) Daňovým dokladem při dovozu je písemný návrh na celní řízení nebo jiný doklad potvrzující propuštění zboží.

§ 46

Základ a výpočet daně u dovezeného zboží

(1) Základem daně u dovezeného zboží podle § 45 odst. 1 písm. a) a b) je součet:

- a) základu pro vyměření cla,
- b) cla a poplatků vybíraných celníci při dovozu zboží,
- c) příslušné spotřební daně.

(2) U dovezeného zboží podle § 45 odst. 1 písm. c) činí částka daně za každý i započatý měsíc, v němž je zboží v záznamním oběhu v tuzemsku, 3 % z daně, která by měla být vyměřena, kdyby toto zboží bylo propuštěno do volného oběhu v tuzemsku v okamžiku jeho propuštění do záznamního oběhu v tuzemsku. Takto určená daň nesmí být vyšší než ta, která by byla vyměřena v případě propuštění tohoto zboží do volné-

³⁷⁾ § 75 zákona č. 44/1974 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

³⁸⁾ § 78 zákona č. 44/1974 Sb.

³⁹⁾ § 46 zákona č. 44/1974 Sb.

⁴⁰⁾ § 44 zákona č. 44/1974 Sb.

⁴¹⁾ Vyhláška federálního ministerstva zahraničního obchodu č. 69/1989 Sb., o osvobození obchodního zboží dováženého a pocházejícího z rozvojových zemí od dovozního cla.

⁴²⁾ Vládní vyhláška č. 59/1948 Sb., kterou se uvádí v prozatímní platnost Všeobecná dohoda o clech a obchodu ze dne 30. října 1947.

ho oběhu v tuzemsku v okamžiku jeho propuštění do záznamního oběhu v tuzemsku.

(3) U dováženého zboží se uplatňují sazby daně podle § 16.

§ 47

Vývoz zboží

(1) Vývoz zboží do zahraničí uskutečněný plátcem je osvobozen od daňové povinnosti, pokud nejde o zboží osvobozené podle § 24.

(2) Pro účely tohoto zákona je vývoz zboží uskutečněn, je-li zboží propuštěno do volného oběhu v zahraničí a potvrzeno jeho konečné dopravení do zahraničí.

(3) Plátce má nárok na odpočet daně u vyváženého zboží podle § 18 až 22, pokud není považován za oprávněného vývozce, na něhož se nevztahuje § 22 odst. 1.

(4) Pro účely tohoto zákona se za oprávněného vývozce považuje plátce:

- a) jehož obrat při vývozu zboží v předchozím kalendářním roce je vyšší než 5 000 000 Kčs a
- b) dodání zboží na vývoz činí nejméně 20 % z celkového obratu v předchozím kalendářním roce; v případě, že plátce zahájí podnikání v průběhu kalendářního roku, přepočte se obrat k 31. prosinci na celý kalendářní rok.

(5) Oprávněný vývozce má nárok na vrácení nadměrného odpočtu vztahujícího se k vyváženému zboží za zdaňovací období, a to do 15 dnů od předložení daňového přiznání za toto zdaňovací období.

(6) Oprávněný vývozce, který je zároveň výrobcem vyváženého zboží, má nárok na vrácení poměrné části daně záúčtované na vstupu za zdaňovací období. Tato poměrná část se stanoví jako součin celkové daně záúčtované na vstupu a koeficientu. Tento koeficient se stanoví jako podíl, v jehož čitateli je součet cen bez daně za vyvážené zboží a ve jmenovateli součet cen bez daně za zdanitelné plnění kromě zdanitelných plnění osvobozených od daňové povinnosti podle § 24. Při výpočtu koeficientu se vychází z údajů za příslušné zdaňovací období.

(7) Vrácení daně záúčtované na vstupu podle odstavců 5 a 6 za zdaňovací období nesmí překročit celkovou částku odpočtu daně za vyvážené zboží. V případě postupu podle § 22 se nadměrný odpočet snižuje o částku vrácené daně.

(8) Daňovým dokladem při vývozu zboží je písemný návrh na celní řízení.

(9) Federální ministerstvo financí po dohodě s federálním ministerstvem zahraničních věcí upraví vyhláškou zvláštní způsob uplatňování daně za zdanitelná plnění poskytovaná osobám jiných států, které po-

žívají výhod podle mezinárodních smluv, jimiž je Česká a Slovenská Federativní Republika vázána a které byly zveřejněny ve Sbírce zákonů.⁴³⁾

(10) Federální ministerstvo financí upraví vyhláškou zvláštní způsob uplatňování daně za zdanitelná plnění poskytovaná osobám při přechodu státní hranice České a Slovenské Federativní Republiky.

§ 48

Poskytování služeb a převod a využití práv do zahraničí

(1) Poskytování služeb a převod a využití práv do zahraničí se pro účely daně posuzuje stejně jako vývoz zboží podle § 47 odst. 1, 3, 4, 5, 6, 7.

(2) Pro účely odstavce 1 se poskytování finančních a pojišťovacích činností do zahraničí nepovažuje za dodání osvobozené od daňové povinnosti podle § 24. Při stanovení výše odpočtu se postupuje podle § 19.

(3) Poskytováním služeb do zahraničí se rozumí také poskytování služeb v tuzemsku, jestliže se tyto služby:

- a) vztahují výhradně k nemovitému majetku nacházejícímu se v zahraničí,
- b) jsou poskytovány osobě výhradně v souvislosti s jejím podnikáním v zahraničí,
- c) vztahují výhradně ke zboží dovezenému do tuzemska za účelem poskytnutí služeb souvisejících s tímto zbožím a za podmínky, že toto zboží je do šesti měsíců ode dne původního dovozu opět vyvezeno do zahraničí.

§ 49

Mezinárodní doprava

(1) Mezinárodní doprava je od daňové povinnosti osvobozena.

(2) Plátce uskutečňující mezinárodní dopravu má nárok na odpočet daně.

(3) Mezinárodní dopravou se rozumí přeprava zboží, peněz a pravidelná přeprava osob:

- a) z místa v zahraničí do místa v zahraničí přes tuzemsko,
- b) z místa v zahraničí do místa v tuzemsku,
- c) z místa v tuzemsku do místa v zahraničí,
- d) mezi dvěma místy v tuzemsku jako součást mezinárodní letecké dopravy.

(4) Služby související s mezinárodní dopravou jsou osvobozeny od daňové povinnosti, pokud jsou poskytovány:

- a) v souvislosti s mezinárodní dopravou podle odstavce 3 písm. b) a c),
- b) stejným subjektem jako mezinárodní doprava.

(5) Ustanovení § 47 odst. 4, 5, 6 a 7 platí pro mezi-

⁴³⁾ Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 157/1964 Sb., o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích.
Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 21/1968 Sb., o Úmluvě o výsadách a imunitách mezinárodních odborných organizací.
Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 32/1969 Sb., o Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích.
Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 40/1987 Sb., o Úmluvě o zvláštních misích.

národní dopravu ve stejném rozsahu jako pro vývoz zboží.

§ 50

Příležitostná autobusová doprava uskutečňovaná zahraničním provozovatelem v tuzemsku

(1) Daňové povinnosti podléhá příležitostná autobusová doprava uskutečňovaná zahraničním provozovatelem v tuzemsku.

(2) Daňová povinnost vzniká dnem překročení státní hranice České a Slovenské Federativní Republiky do tuzemska.

(3) Základem daně je součin počtu přepravovaných osob a počtu ujetých kilometrů v tuzemsku.

(4) Sazba daně je 0,05 Kčs za osobu a ujetý kilometr v tuzemsku.

(5) Daň sa vypočítá jako součin základu a sazby daně.

(6) Daň je splatná zálohově při překročení státní hranice České a Slovenské Federativní Republiky do tuzemska podle předpokládaného počtu ujetých kilometrů a vyúčtování daně se provede před opuštěním území České a Slovenské Federativní Republiky.

ČÁST PÁTÁ

ZÁVĚREČNÁ, PŘECHODNÁ A ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

§ 51

Uplatňování daně

Daň podle tohoto zákona se uplatňuje pro všechna zdanitelná plnění uskutečněná počínaje dnem účinnosti tohoto zákona, pokud není stanoveno tímto zákonem jinak.

§ 52

Registrace plátců daně při přechodu na nový systém daně

(1) Osoba, která v roce 1991 dosáhla obrátu ve výši 6 000 000 Kčs, je povinna se zaregistrovat nejpozději do 30. listopadu 1992, pokud před tímto datem neukončí podnikání.

(2) Osoba, jejíž obrát od 1. ledna 1992 do 30. září 1992 přesáhne 6 000 000 Kčs, je povinna se zaregistrovat nejpozději do 31. prosince 1992. Osoba, jejíž celkový obrát za rok 1992 přesáhne 6 000 000 Kčs, je povinna se zaregistrovat nejpozději do 31. března 1993. Toto ustanovení se nevztahuje na osobu zaregistrovanou podle odstavce 1.

(3) V průběhu jednoho roku od účinnosti tohoto zákona může požádat osoba, která se zaregistrovala na vlastní žádost, o zrušení registrace, a to za podmínek stanovených zákony národních rad. V těchto případech neplatí ustanovení § 5 odst. 3.

§ 53

Uplatňování daně u hmotného majetku kromě zásob při přechodu na nový systém daně

(1) Má-li plátcé v evidenci v době účinnosti tohoto zákona hmotný majetek kromě zásob, pořízený oprávněně za ceny včetně daně z obrátu, má nárok na odpočet této daně z obrátu snížený o částku daně odpovídající poměrné části oprávek podle zvláštních předpisů.⁴⁴⁾ Nárok na odpočet nevzniká, jde-li o daň z obrátu zaplacenou při nákupu osobních automobilů. Nárok na odpočet podle ustanovení tohoto zákona vzniká plátcí za předpokladu, že:

- a) pořídil hmotný majetek kromě zásob po 1. lednu 1992,
- b) má k dispozici doklady, ze kterých je zřejmá výše zaplacené daně z obrátu,
- c) provedl celkovou inventuru hmotného majetku kromě zásob k 31. prosinci 1992 podle zvláštního předpisu.⁴⁵⁾

(2) Odpočet daně se uplatní v daňovém přiznání, podaném za první zdaňovací období po 1. lednu 1993.

(3) Nárok na odpočet podle odstavce 1 je posuzován podle ustanovení hlavy VI části druhé tohoto zákona.

§ 54

Uplatňování daně u zásob při přechodu na nový systém daně

(1) Má-li plátcé v době účinnosti tohoto zákona na skladě zboží, které pořídil před účinností zákona oprávněně za ceny včetně daně z obrátu, v výjimkou výrobků podléhajících spotřební dani, má nárok na odpočet daně z obrátu za předpokladu, že:

- a) pořídil zboží po 1. červenci 1992,
- b) má k dispozici doklady, ze kterých je zřejmá výše zaplacené daně z obrátu,
- c) provedl inventuru těchto zásob k 31. prosinci 1992.

(2) Odpočet daně se uplatní v daňovém přiznání, podaném za první zdaňovací období po dni účinnosti tohoto zákona.

(3) U zboží podléhajícího spotřební dani s výjimkou tabákových výrobků může plátcé uplatnit nárok na odpočet daně z obrátu ve výši 23 % z odvedené daně z obrátu.

(4) Nárok na odpočet daně podle odstavce 1 je posuzován podle ustanovení hlavy VI části druhé tohoto zákona.

§ 55

Způsob uplatňování odpočtů u kombinace činností při přechodu na nový systém daně

V případě způsobu uplatnění odpočtu podle § 19 odst. 1 a 2 při přechodu na nový systém daně lze nárok

⁴⁴⁾ Vyhláška federálního ministerstva financí č. 586/1990 Sb., o odpisování základních prostředků, ve znění vyhlášky č. 345/1991 Sb.

⁴⁵⁾ § 29 a 30 zákona č. 563/1991 Sb.

na odpočet daně uplatnit nejdříve po uplynutí jednoho kalendářního měsíce od účinnosti tohoto zákona. Koeficient se pro tento účel stanoví na základě souhrnu cen za tento první měsíc. V dalších měsících do 31. prosince 1993 se koeficient stanoví na základě souhrnu cen za předcházející měsíce od 1. ledna 1993. Od 1. ledna 1994 platí § 19.

§ 56

Uplatňování daně u plnění podle smluv uzavřených před účinností zákona

U smluv uzavřených před účinností tohoto zákona, jestliže se zdanitelné plnění uskuteční po dnu, kdy nabyde účinnosti, se vztahují ustanovení tohoto zákona na první zdanitelné plnění, které se uskuteční po dni účinnosti tohoto zákona. Přitom se platné podmínky smlouvy považují za změněné ve smyslu tohoto odstavce a cena zdanitelného plnění uvedená ve smlouvě se zvýší nebo sníží o daň, pokud již smlouva tuto změnu podmínek neobsahuje.

§ 57

Platnost dosavadních předpisů

Podle dosavadních předpisů se až do svého zrušení posuzují všechny lhůty, které začaly běžet přede

dnem účinnosti tohoto zákona, jakož i lhůty pro uplatnění práv, která se řídí dosavadními předpisy, i když začnou běžet po účinnosti tohoto zákona.

§ 58

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. zákon č. 73/1952 Sb., o dani z obratu, ve znění zákona č. 107/1990 Sb.,
2. zákon č. 530/1991 Sb., o dovozní dani,
3. vyhláška federálního ministerstva financí č. 560/1990 Sb., kterou se provádí zákon o dani z obratu,
4. vyhláška federálního ministerstva financí č. 575/1991 Sb., o náležitostech hlášení o dovozní dani.

§ 59

Účinnost zákona

(1) Ustanovení § 52 odst. 1 a 2 nabývají účinnosti dnem 1. července 1992.

(2) Ostatní ustanovení tohoto zákona nabývají účinnosti dnem 1. ledna 1993.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

Příloha č. 1 zákona č. 222/1992 Sb.

Seznam zboží podléhajícího sazbě daně 5 %

Číselný kód	Název zboží
01	– Živá zvířata
02	– Maso a požitelné droby
03	– Ryby a koryšši, měkkýši a ostatní vodní bezobratlovci mimo: 030110 – Akvarijní ryby 030265 – Žraloci 03027000 – Játra, jikry a mlíčí 0306 – Koryšši, též bez krunýřů, živí, čerství, chlazení, zmrazení, sušení, nasolení, nebo ve slaném nálevu; koryšši v krunýřích, vaření ve vodě nebo v páře, též chlazení, zmrazení, sušení, nasolení nebo ve slaném nálevu; mouky, moučky a pelety z koryššů, vhodné k lidskému požívání 0307 – Měkkýši, též oddělení od svých lastur nebo ulit, živí, čerství, chlazení, zmrazení, sušení, nasolení nebo ve slaném nálevu; vodní bezobratlovci jiní než koryšši a měkkýši, živí, čerství, chlazení, zmrazení, sušení, nasolení ve slaném nálevu; mouky, moučky a pelety z koryššů, vhodné k lidskému požívání
04	– Mléko a mlékárenské výrobky; ptačí vejce; přírodní med; jedlé výrobky živočišného původu, jinde neuvedené ani nezahrnuté
07	– Zelenina, požitelné rostliny, kořeny a hlízy
08	– Jedlé ovoce a ořechy; slupky citrusových plodů a melounů

Číselný kód	Název zboží
10	- Obilí
11	- Mlýnské výrobky; slad; škroby; inulin; pšeničný lepek
12	- Olejnatá semena a olejnaté plody; různá semena a plody; průmyslové a léčivé rostliny; sláma a píce
15	- Živočišné a rostlinné tuky a oleje; výrobky vzniklé jejich štěpením; upravené pokrmové tuky; živočišné nebo rostlinné tuky
16	- Přípravky z masa, ryb nebo koryšů, měkkýšů nebo jiných vodních bezobratlovců mimo: 160430 - Kaviár a kaviárové náhražky 1605 - Koryši, měkkýši a ostatní vodní bezobratlovci, upravení nebo v konzervách
1701	- Třtinový nebo řepný cukr a chemicky čistá sacharóza v pevném stavu
1702	- Ostatní cukry, včetně chemicky čisté laktózy, maltózy, glukózy a fruktózy (levulózy), v pevném stavu; cukerné sirupy bez přísad aromatických přípravků nebo barviva; umělý med, též smíšený s přírodním medem; karmelizované cukry a melasy
1703	- Melasy získané extrahováním nebo rafinací cukru
19	- Přípravky z obilí, mouky, škrobu nebo mléka; jemné pečivo
20	- Přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin
2201	- Voda, včetně minerálních vod přírodních nebo umělých a sodovek, bez přísady cukru nebo jiných sladidel, nearomatizované; led a sníh
2202	- Voda, včetně minerálních vod a sodovek, s přídavkem cukru nebo jiných sladidel nebo aromatizované a jiné nealkoholické nápoje vyjma ovocných nebo zeleninových šťáv čísla 2009
2209	- Stolní ocet a jeho náhražky získané z kyseliny octové
23	- Zbytky a odpady v potravinářském průmyslu; připravené krmivo mimo: 230700 - Vinný kal; surový vinný kámen 23089011 - Výtlačky z hroznů (matoliny), mající celkový měrný alkoholometrický titul nepřesahující 4,3 % mas a obsah sušiny ne menší než 40 % hmotnosti 23089019 - Výtlačky z hroznů (matoliny), ostatní 2309 - Přípravky používané k výživě zvířat
27	- Nerostná paliva, minerální oleje a výrobky jejich destilace; živice; minerální vosky mimo: 27060000 - Černouhelný, hnědouhelný nebo rašelinový dehet a ostatní minerální dehty, též dehydratované, částečně destilované, včetně rekonstituovaných dehtů 2707 - Oleje a ostatní produkty destilace vysokoteplotních černouhelných dehtů; podobné produkty, ve kterých hmotnost aromatických složek převažuje nad hmotností nearomatických složek 2708 - Smola a smolný koks z černouhelného dehtu nebo z jiných minerálních dehtů 270900 - Minerální oleje a oleje ze živických nerostů, surové 271000 - Minerální oleje a oleje ze živických nerostů, jiné než surové; přípravky jinde neuvedené ani nezahrnuté, obsahující nejméně 70 % hmotnosti nebo více minerálních olejů nebo olejů ze živických nerostů, jsou-li tyto podstatnou složkou těchto přípravků mimo: 27100079 - Pro jiné účely - topné oleje (sazba 5 %) 2712 - Vazelina, parafin, mikrokrystalický (ropný) vosk, parafinový gáč, ozokerit, montanní vosk, rašelinový vosk, ostatní minerální vosky a podobné výrobky, získané synteticky nebo jiným způsobem též barvené 2713 - Petrolejový koks, petrolejová živice a jiné zbytky minerálních olejů nebo olejů ze živických nerostů 2714 - Přírodní živice (bitumen) a přírodní asfalt; živice břidlice a živice písky; asfaltit a asfaltové horniny

Číselný kód	Název zboží
	27150000 – Živičné směsi na bázi přírodního asfaltu nebo přírodní živice, petrolejové (naftové) živice, zemního dehtu nebo smoly ze zemního dehtu (např. asfaltový tmel, ředěné a podobné výrobky)
30	– Farmaceutické výrobky
3209	– Nátěrové barvy a laky (včetně emailů a jemných laků) založené na syntetických polymerech nebo chemicky upravených přírodních polymerech, rozptýlené nebo rozpuštěné ve vodném prostředí
38239098	– Ostatní - pouze bioplyn
39209990	– Ostatní - pouze fóliový materiál z polyvinylalkoholu
4810	– Papír, kartón a lepenka, natírané na jedné nebo na obou stranách kaolinem nebo jinou anorganickou látkou, též s pojidlem, bez jakéhokoliv dalšího nátěru, případně na povrchu barvené, zdobené nebo potištěné, v kotoučích nebo listech (arších) - pouze ze stoprocentně recyklovaného papíru
4817	– Obálky, zálepky, neilustrované dopisnice a lístky pro korespondenci, z papíru, kartónu nebo lepenky; krabice, tašky, brašny a psací soupravy obsahující potřeby pro korespondenci, z papíru, kartónu nebo lepenky - pouze ze stoprocentně recyklovaného papíru
4818	– Toaletní papír, kapesníky, odličovací ubrousky, ručníky, ubrusy, ubrousky, dětské pleny, hygienické tampóny, prostěradla a podobné zboží používané v domácnosti, k toaletním, hygienickým a nemocničním účelům, oděvy a jejich doplňky z papíroviny, z papíru, buničité vaty nebo pásů z plstěných buničinových vláken - pouze ze stoprocentně recyklovaného papíru
4820	– Rejstříky, účetní knihy, bloky (poznámkové, objednávky, stvrzenek), memorandové zápisníky, složky dopisních papírů a podobné výrobky, sešity, bloky sacích papírů, rychlovazače (s volnými listy nebo jiné), desky a spisové mapy, obchodní tiskopisy, sady papírů proložené karbonovými papíry a ostatní školní, kancelářské a papírnické výrobky z papíru nebo kartónu; alba na vzorky nebo sbírky a obaly na knihy, z papíru, kartónu nebo lepenky - pouze ze stoprocentně recyklovaného papíru
4901	– Knihy, brožury, letáky a podobné tiskařské výrobky, též v jednotlivých listech (arších)
4902	– Noviny, časopisy a periodika, též ilustrované, případně obsahující inzerci nebo reklamy
84186991	– Absorpční tepelná čerpadla
87039010	– S elektrickými motory - osobní automobily a jiná motorová vozidla konstruovaná hlavně pro přepravu osob (vyjma uvedených v čísle 8702), včetně osobních dodávkových automobilů a závodních automobilů
8713	– Vozíky pro invalidy, též s motorem nebo jiným mechanickým pohonným zařízením
9021	– Ortopedické pomůcky a přístroje, včetně berlí, léčebných a chirurgických pásů a bandáží; dlahy a jiné potřeby a přístroje pro léčení zlomenin; protézní pomůcky a přístroje; přístroje pro nedoslýchavé a jiné přístroje nošené v ruce nebo na těle anebo implantované v organismu ke kompenzování následků nějaké vady nebo neschopnosti
90261051	– Průtokoměry - ostatní
90261091	– Průtokoměry - elektronické

Číselný kód obsahuje dvojčíselný kód kapitoly Harmonizovaného systému⁴⁶⁾ (dále jen „harmonizovaný systém“) nebo čtyřčíselný kód čísla harmonizovaného systému nebo šesticíselný kód položky harmonizovaného systému nebo osmicíselný kód položky kombinované nomenklatury.⁴⁷⁾

⁴⁶⁾ Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 160/1988 Sb., o Mezinárodní úmluvě o harmonizovaném systému popisu a číselného označování zboží a Protokolu o její změně.

⁴⁷⁾ Zákon č. 44/1974 Sb.

Příloha č. 2 zákona č. 222/1992 Sb.

Seznam služeb podléhajících sazbě daně 5 %

Číselný kód	Název zboží
903 1	- Stravování restaurační
911	- Opravy a údržba strojů a zařízení pro energetiku a těžbu
912	- Opravy a údržba strojů a zařízení pro metalurgický, strojírenský a kovodělný průmysl
913	- Opravy a údržba strojů a zařízení pro chemický průmysl
914	- Opravy a údržba strojů a zařízení pro spotřební a potravinářský průmysl
915	- Opravy a údržba traktorů, zemědělských strojů a zařízení
916	- Opravy a údržba strojů a zařízení pro stavební výrobu a výrobu stavebních hmot a jejich uzlů
917	- Opravy a údržba dopravních prostředků
918	- Opravy a údržba výrobků elektrotechnického a elektronického průmyslu
919	- Opravy a údržba výrobků jemné mechaniky a opravy náradí
921	- Opravy a údržba ostatních výrobků strojírenského a kovodělného průmyslu
922	- Opravy pryžových výrobků (kromě obuvi)
923	- Opravy výrobků dřevozpracujícího průmyslu
924	- Opravy výrobků textilního a konfekčního průmyslu
925	- Opravy výrobků kožedělného průmyslu mimo: 925 3 - Opravy obuvi
926	- Opravy výrobků kulturní spotřeby a ostatních průmyslových výrobků mimo: 926 94 - Opravy a údržba výrobků ortopedických a protetických, výrobků oční optiky a ochranných pomůcek
932 2	- Doprava nákladů silniční
953	- Ubytovací služby
954	- Služby cestovního ruchu
969	- Půjčování předmětů dlouhodobé spotřeby mimo: 969 7 - Služby provozů samoobslužných
974	- Obchodní a zprostředkovatelské služby
975	- Půjčování strojů a zařízení organizacím

Číselný kód obsahuje obor, případně obor, skupinu a podskupinu Jednotné klasifikace výkonů.⁴⁸⁾⁴⁸⁾ Vyhláška č. 114/1972 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vydavatel: Federální ministerstvo vnitra - **Redakce:** Nad štolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon (02) 37 69 71 a 37 88 77, telefax (02) 37 88 77 - **Administrace:** SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 53 38 41-9, telefax (02) 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Vychází podle potřeby - **Roční zálohované předplatné činí 540,- Kčs** a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku - **Účet pro předplatné:** Komerční banka Praha 1, účet č. 19-706-011- Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313348 BE 55 - **Tisk:** Tiskárna federálního ministerstva vnitra - Dohledací pošta Praha 07.

Distribuce předplatitelům: SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, telefax 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Požadavky na zrušení odběru a změnu počtu výstisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku, pokud žádný požadavek neuplatníte, zůstává odběr v nezměněném stavu i pro nadcházející ročník. Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte číslo vyúčtování - Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamace je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41 až 9, za hotové v prodejnách SEVT: Praha 2, Bruselská 2, telefon (02) 25 84 93 - Brno, Česká 14, telefon (05) 265 72 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95, v prodejnách knihkupectví: Olomouc, nám. Míru 5, Ostrava, Výškovická ul., obchodní pavilony - Ostrava, Holarova 14 - Nový Jičín, 28. října 10 - Plzeň, Admina, spol. s r. o., Škroupova 18.